

trikrat več stanejo kot poprej, odkar kmet v enem letu več proda kot prej v petih — od tega časa je pa gnoj vso drugo važnost dobil. Mi nismo več zadovoljni s tem, kar nam njiva prostovoljno dá, mi hočemo pridelovanje na njivi povečati: mi redimo več živine, katero bolje krmimo, delamo več boljšega gnoja, da, mi porabljujemo celó umetna gnojila, kakor guano, koščeno moko, razne soli, pepel, mavec, apno itd., kar vse zamoremo storiti le z večjo glavnico (kapitalom), kojo vložimo v zemljo, zato se pa moramo vsihmal vprašati: Ali je glavnica gotovo in dobro naložena in kako se obrestuje?

Vprašamo: Katere redilne snovi dá gnoj rastlini, zahtevajo vse rastline eno in isto in enako množino redilne snovi? ali ima gnoj vse redilne snovi v zadostni množici v sebi in katera mu primanjkuje? je li hlevni gnoj najbolji gnoj in iz česa obstoje umetna gnojila? kedaj in koliko najrabimo umetnih gnojil? — Odgovor na vsa ta in enaka vprašanja so naši očetje uganjevali in z dragimi poskušnjami veliko denarja izdali, ne da bi izvedeli pravi odgovor. Sinovi hodijo pa krajšo pot — oni preiskujejo, to je, oni vejo poizvedeti, od česar se rastlina živi in na podlagi teh poizvedeb tudi vejo, kaj imajo rastlini v živež dati.

Ta pot, po katerem je treba hoditi, je sicer v kmetijskih knjigah popisan, a kako malo kmetovalcev jih bere. Najboljši poduk nič ne hasne, če leži le zapisan mrtev v knjigi. Ni pa dovelj tak poduk le prebirati ali slušati, njega resnico spoznati in ga dejansko izvrševati.

Ako naj rastlina dobro vspeva, mora dobiti v zemlji vse one obstojne dele, iz katerih sama obstoji. Je na pr. v zemlji veliko dušika, pa malo fosfora in kalija, ostane rastlina vendar majhna, ker je v zemlji redilnih snovi le za majhno rastlino in ona pri vsi dušikovi obilnosti le toliko te snovi porabi, kolikor je sploh mogoče vsled pomanjkanja fosfora in kalija oslavljeni rastlini.

Različne rastline zahtevajo različne množice redilnih snovi. Nekatere zahtevajo največ dušika, druge zopet več fosforove kisline in tretje le dobro vspevajo, če imajo dovelj kalija. Prve imenujemo dušikove rastline, na pr. žito, repica, grah, fižol, bob, krompir, sladkorna pesa, detelja, lucerna in različne trave. Veliko fosforove kisline porabijo turšica, fižol, detelja, krompir, pesa in žito. Največ kalija iz zemlje izvlečejo sladkorna pesa, krmenska pesa, krompir, repica. Uvaževati je, da nekatere teh rastlin zemlji več redilnih snovi odvzamejo, kot druge, da ene veliko hrane iz zraka dobé, druge pa zopet iz spodnje zemljine plasti. Tako na pr. žitne korenine v zgornji plasti v svojem okrožji vse redilne snovi porabijo, med tem, ko globoko ukoreninjena detelja s svojimi koreninami in drugimi ostanki zgornjo plast celó zboljša, se ve da na škodo spodnji plasti.

Rastlina zamore le ono hrano povžiti, katera je v vodi raztopljiva, zato ne vpliva na rodovitnost njive toliko množica vsih redilnih snovi skupaj kakor ona množica hrane, ki je uže v vodi raztopljena.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske izkušnje.

Kako ravnati s zmrznenimi trtami.

Splošnega pravila, kako ravnati s zmrznenimi trtami, ni mogoče dati, ker trta zamore biti poškodovana na različne načine. Ako so trte že pozimi zmrznile, kar

je še primeroma dobro, dá se škoda deloma popraviti spomladi s pravilno režno. Veliko slabše je pa, če trti škoduje spomladanski mraz, kedar je uže trta obrezana, kajti tu se z režnjo ne dá nič opraviti.

Pri režnji trt, ki so bile oškodovane po zimskem mrazu, gledati je na to, da se kolikor mogoče na trti reši, da se trta zamore potem naprej razvijati. Se ve, da v tacih slučajih režnja ne more biti pravilna; skušeni vinogradnik edini zamore tukaj pravo pogoditi.

Pri poškodovanjih po spomladanskem mrazu je reč veliko težavnejša. Ako so uže pozimi zmrznila glavna očesa, zapreči spomladanski mraz razvijanje stranskih očes in tako gre up za kako letino po vodi. V tem slučaju skušati je vsaj vzgojiti les za prihodnje leto. Ako je spomladanski mraz glavna očesa poškodoval, dobiti je s stranskimi očesi vendar še nekaj letine. Vrhovi mladih poganjkov sicer znajo biti zmrznjeni, spodnji deli pa še živi. V tem slučaju je skrbeti, da se prikrajšajo stranski poganjki, kateri se razvijajo, kajti če vzgojimo le malo pa močnih trt, dobimo pridelek še to leto in dobimo les za drugo leto. Kar je zmrznenega, to se ve da je vse odstraniti, zarad tega dobi trta nepravilno obliko, katero ji nazaj dati je še le drugo ali tretje leto mogoče.

„Allgemeine Wein-Zeitung“.

Pokončevanje krvne uši.

Za pokončevanje krvne uši je najboljša karbolna kislina in čudovito je neki, kako dobrodejen je njen vpliv. Dotične rastline poskropijo se z vodo, v kateri je 5% karbolne kisline, to onda rastlinam prav nič ne škodi.

Razglas.

Na poskuševalnem vrtu c. k. kmetijske družbe na spodnjih Poljanah v Ljubljani je na prodaj

drevje sledečih sort:

Visokodebelnate jablane in hruške po 30 do 40 krajc.

Visokodebelnati orehi (2—3 metre visoki) od 20 krajc. naprej.

Divji kostanji (visokodebelnati) od 20 krajc. naprej.

Kupci naj se oglašajo pri oskrbniku poskuševalnega vrta c. k. kmetijske družbe na spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe.

Razglas.

Podpisani odbor daje gospodarjem ljubljanskim in ljubljanske okolice na znanje, da si zamorejo svoje žitno seme očistiti na družbinem žitočistilnem stroju (triër), ki jim je na razpolaganje proti odškodnini desetih krajcarjev za hektoliter na vrtu c. k. kmetijske družbe na spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Oglase sprejema oskrbnik imenovanega vrta.

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe.

Ruski lan

je došel; kdor si ga je naročil, naj pride hitro po-nj v pisarno c. k. kmetijske družbe. — Cena mu je letos 16 gold. 27 kr. za hektoliter ali pa 5 gld. za stari mernik.